

[Poulsgaard]

holder kursus bare for kursusets skyld, uden at man lærer noget på de kursus. Jeg er ganske sikker på, minister . . .

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Ministeren omtales i tredje person.

Poulsgaard (FP):

Jeg er helt sikker på, at kirkeministeren vil være enig med mig i, at en undersøgelse af kordegnenes sociale stade vil vise, at kordegnene er et oplyst folkefærd. De personer, der bliver kordegne, har mange gange gymnasieuddannelse eller højere uddannelse. Det kan altså ikke være nødvendigt at holde kursus bare for kursusets skyld. Det er det, jeg protesterer imod.

Kirkeministeren (Tove Lindbo Larsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Poulsgaard, at det er ikke et spørgsmål om at holde kursus for kursusets skyld, men det er et spørgsmål om at give de medarbejdere ved folkekirken, der skal i gang med nogle nye opgaver, lejlighed til at få en introduktion i det arbejde, og så er 200 timer ikke særlig voldsomt. Men vi kan diskutere det nærmere i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om køb på kredit.

(Lovforslag nr. L 87. Fremsat 29/1 82).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 8 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

8) Første behandling af:

123 Ft

Forslag til lov om ændring af lov om retsafgifter. (Udlæg i tilslutning til tilbagetagelsesforretninger m.v.).

(Lovforslag nr. L 88. Fremsat 29/1 82).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling**Lissa Mathiasen (S):**

Det er nu tredje gang, vi har kreditkøbslovsforslaget til førstebehandling, og anden gang, vi har lovforslaget om ændring af retsafgifter til behandling. Det kunne derfor være både fristende og naturligt blot at henvise til de tidligere behandlinger og dermed sådan set gøre denne førstebehandling kort. Jeg vil imidlertid gerne knytte nogle bemærkninger til kreditkøbslovsforslaget, da jeg mener, at det fortsat er nødvendigt at fremhæve de væsentlige forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger, som ligger i lovforslaget.

Kreditkøbslovsforslaget indeholder to bestemmelser, som vil forbedre forbrugerbeskyttelsen – og særligt beskyttelsen af de svageste forbrugere. Det er bestemmelserne i §§ 8 og 9 om, at den effektive rente ved forbrugerkøb på over 1.000 kr. skal oplyses, og om retten til at fortryde sit køb inden for en uge.

Køb på kredit er jo en fristende ting, og kreditkøb bliver endnu mere tillokkende, hvis forbrugeren har vanskeligt ved at gennemskue den samlede sum, som varen kommer til at koste. Det er derfor vigtigt, at der indføres bestemmelser, som dels kan give forbrugerne en klar fornemmelse af de egentlige omkostninger ved kreditkøbet, dels kan give forbrugerne muligheder for at sammenligne prisen for de forskellige varer hos de forskellige handlende. Herved bliver markedet mere gennemsigtigt, og konkurrencen bliver mere reel.

Den anden vigtige bestemmelse er fortrydelsesretten. Også den vil være et værdifuldt bidrag til forbrugerbeskyttelsen. Mange ville vist have ønsket, at denne bestemmelse allerede var i kraft i dag, når de hjembringer en vare, de egentlig ikke ønskede, eller som viser sig ved grundigere efterforskning at lide af uheldige defekter. Uden at et stort apparat skal sættes i gang, vil de efter lovforslaget være i stand til umiddelbart at levere varen tilbage og få deres penge igen.

[Lissa Mathiasen]

Der er ved tidligere førstebehandlinger blevet fremsat kritiske bemærkninger om, at de mange henvendelser fra brancheorganisationerne ikke havde resulteret i ændringer i lovforslaget. Særlig var man utilfreds med, at de ikke havde resulteret i en fjernelse af klausulen om, at den effektive rente skulle oplyses. Jeg skal hertil bemærke, at det naturligvis ikke er kvantiteten af henvendelser til udvalget, men derimod kvaliteten af disse henvendelser, som er afgørende for, om ændringer i lovforslaget skal foretages. Her er det naturligvis af særlig vigtighed, om nye momenter bliver fremdraget. Det er således på ingen måde unyttigt hverken for befolkningen eller for organisationerne at henvende sig til ministeren eller til folketinget. Blot mener jeg, man må være indstillet på, at indholdet i deres henvendelser meget ofte allerede er indarbejdet i de foreliggende lovforslag. Det har i hvert fald i vid udstrækning været tilfældet i dette lovforslag om køb på kredit, hvorfor jeg ikke mener, der er noget som helst bemærkelsesværdigt ved, at henvendelserne ikke har resulteret i ændringer.

Til slut skal jeg lige knytte et par bemærkninger til dette lovforslags tilknytning til kontokort- og især Dankortproblematikken. Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi fra socialdemokratiets side mener at kunne se visse uheldige aspekter i Dankortet. Dette må dog være en sag for sig og bør adskilles fra diskussionen om kreditkøbsloven. Denne lov vil jo kun få sammenhæng med Dankortet, såfremt der er knyttet en kredit til Dankortet, og dette spørgsmål er endnu ikke afgjort. Jeg skal derfor anmode om, at man behandler kreditkøbsloven for sig – med de forbedringer, som den indeholder. Senere kan man så, hvis det viser sig, at der opstår problemer med et eventuelt Dankort, løse disse i en særskilt lovgivning. Kreditkøbslovforslaget bør ikke endnu en gang udskydes; dertil indeholder det efter vores mening for vigtige forbrugerbeskyttelsesfordele.

Jeg skal derfor opfordre til, at arbejdet med kreditkøbslovforslaget færdiggøres så hurtigt som muligt, og jeg kan fra socialdemokratiets side forsikre, at vi vil gøre vores bedste dertil.

Annelise Gottfredsen (KF):

Man kan i hvert fald ikke sige andet, end at den socialdemokratiske ordfører fører en tapper kamp. Det er et eksempel på genbrug, men jeg kan ikke sige, at det er et anbefalelsesværdigt eksempel på genbrug. Det er nu tredje gang, vi ser dette lovforslag, og jeg skal ikke holde nogen lang tale i den anledning. Jeg vil henvise til, hvad jeg har sagt ved de andre fremsættelser, men jeg kan dog ikke tilbageholde min forundring over den ihærdighed, som ministeren viser ved at blive ved med at fremsætte dette ubegribelige lovforslag.

Der har været dynger af papir, og der har været mange henvendelser. Jeg kan ikke rigtig forstå den socialdemokratiske ordførers bedømmelse af disse henvendelser som værende af ringere kvalitet, og jeg vil da gerne pege på, at ministerens egne eksperter, når det drejer sig om begrebet effektiv rente, er kommet med stærke indvendinger imod dette lovforslag. Jeg vil spørge ordføreren og ministeren, om man også må lægge denne kvalitetsbetragtning til grund for de bemærkninger, regeringens egne eksperter er kommet med vedrørende den effektive rente. Vi har ikke ændret vores indstilling til begrebet den effektive rente. Vi mener, at det i høj grad vil være en belastning for erhvervslivet og usikkert og uigennemskueligt for forbrugerne.

Vi mener også, at det er urimeligt med den udvidede fortrydelsesret, som vi ser i denne lovgivning. Vi synes, at aftalelovens paragraffer rummer tilstrækkelig beskyttelse for forbrugerne.

Vi finder, det er urimeligt, når man vil lave en forbrugerbeskyttelse, at man ikke har nogle udvidede beskyttelsesregler for de mindre erhvervsvirksomheder, som måske i disse år er dem, der trænger mere end nogen til at få en beskyttelse.

Vi mener ikke, at der er nogen grund til at udvide transgbeneficiet, som man har gjort det i dette lovforslag.

Jeg tvivler på, at der denne gang er større tilslutning til og større begejstring for lovforslaget, end der har været ved de andre fremsættelser. Jeg må i hvert fald endnu en gang på det konservative folkepartis vegne erklære, at vi går imod lovforslaget.

Anders Poulsen (V):

[Anders Poulsen]

Ved de tidligere førstebehandlinger her i tinget af dette lovforslag er der jo udtrykt betænkeligheder. Jeg mener, disse betænkeligheder er blevet bestyrket under det udvalgsarbejde, der har været i gang. Jeg skal ikke gå i dybden med dette, men jeg synes, der kunne være grund til ved denne førstebehandling at minde om, at forslaget jo er udarbejdet på grundlag af og ret nøje følger betænkninger fra kreditkøbsudvalget, der blev nedsat først i 1970'erne og afsluttede arbejdet i 1978.

Et andet grundlag er forbrugerkommissionens tredje betænkning. Arbejdet i denne kommission blev udført i første halvdel af 1970'erne. Jeg vil derfor godt bede justitsministeren fortælle os, hvilken tilpasning af lovforslaget, som vi nu behandler, der er foretaget, som har ajourført dette under hensyn til den totalt forandrede økonomiske situation for såvel de mange forbrugere som handlende, vi jo i dag har i forhold til situationen, som den var i midten og i sidste halvdel af 1970'erne. Jeg kan ikke se, at der er foretaget en sådan ajourføring.

Jeg synes også, der kan være grund til en måske mere politisk betænkelighed. Jeg tror, det er sådan, at det i hvert fald for en del af regeringen nu står klart, at hvis der er noget, vi ikke kan gøre i den øjeblikkelige situation herhjemme, så er det at pålægge vores erhvervsliv eller en del af erhvervslivet ekstra byrder, ekstra administration, ekstra besvær i forhold til de belastninger, vore EF-partners erhvervsliv har. Jeg synes ikke, dette lovforslag vidner om, at justitsministeren har forstået disse signaler.

Det er en politisk uklog handling at genfremsætte lovforslaget netop på dette tidspunkt.

Den socialdemokratiske ordfører var inde på det meget heldige, der lå i, at man nu gav en lang række yderligere oplysninger om køb i forbindelse med kredit, den effektive rente, fortrydelsesretten osv., men her er jeg nødt til at spørge den socialdemokratiske ordfører: hvem er det, der har en valgmulighed, når man går på indkøb? Hvem kan drage nytte af disse oplysninger? Er det den svage part, som den socialdemokratiske ordfører netop henviste til? Nej, det er det jo ikke, for den svage part har ikke denne valgmulighed. Derfor vil disse oplysninger ramme forkert. Sigtet er måske meget fornuftigt, meget rig-

tigt, men man rammer altså ved siden af målet med denne lovgivning.

Jeg skal derfor afslutningsvis tilsige et fortsat meget kritisk udvalgsarbejde fra venstres side.

Inger Harms (SF):

Under en af de tidligere behandlinger af forslaget til lov om køb på kredit var der en af ordførerne – jeg tror, det var kristeligt folkepartis ordfører – der sagde, det var dyrt at være fattig. Det giver jeg ham fuldstændig ret i, og jeg antager, at mange andre, der er røget ind i hele kommersen omkring køb på kredit, misligholdelse af kontrakter, stævning om at møde i fogedretten, måske endda fremstilling i fogedretten med natten tilbragt i detention, renter, morarenter, gebyr og endelig renter og andre renter igen, vil være enige. Derfor er det godt, at der nu fremkommer et lovforslag, hvor man vil gennemføre en civilretlig regulering af hele kreditkøbsområdet med hovedvægten lagt på at styrke kreditkøbernes retsstilling. Formålet skulle være at sikre forbrugerne en øget og tidssvarende retsbeskyttelse.

En sådan hensyntagen til og beskyttelse af forbrugerne har man hidtil ikke været forvent med på lovgivningens område. Jeg har bemærket, at selv justitsministeriets embedsmænd har fundet ud af, at kreditkøb spiller en særlig rolle for grupper med lave indkomster, jfr. bemærkningernes side 9, sp. 2. Det var meget klogt fundet ud af. Køb på kredit er netop en mulighed for, at folk med almindelige indtægter også kan tilegne sig de materielle goder, andre kan købe kontant. Køb på kredit er jo steget enormt, men det er desværre mange gange med fogedsager som følge. Jeg tror på, at antallet af disse mange fogedsager vil blive betydelig mindre, når man som krævet i lovforslaget giver forbrugeren nøjagtige oplysninger om kontantpris, kreditvilkår, kreditomkostninger og ikke mindst den effektive rente.

Jeg forstår ikke den megen tvivl, der har hersket om den effektive rente. Herregud, det gøres jo i mange andre lande! Hvorfor kan vi så ikke gøre det herhjemme? Vi kan da fremstille en tabel, den erhvervsdrivende kan slå op i.

Angående fortrydelsesretten mener jeg, at lovforslaget må ændres på dette område. Der

[Inger Hærms]

bør ganske enkelt eksistere en fast fortrydelsesfrist på et vist antal dage. Vi skal huske på, at smarte reklamer har en bevidst tendens til at skabe et falsk behov for at eje visse ting. Dygtige og energiske sælgere kan også være medvirkende til, at man træffer en forhastet beslutning om køb, som man har svært ved at overskue. Jeg mener at huske, at den fortrydelsesret blev foreslået af en socialdemokratisk ordfører for mange, mange år siden, så jeg er skuffet over, at man ikke har fastholdt denne ret for forbrugeren. Det er jo så nemt for en sælger at bagatellisere denne ret, så køberen afstår fra den.

Jeg er glad for de paragraffer, der skal gøre det mere besværligt for sælgere at tage tingene tilbage ved selvtægt. Det er ikke ukendt, at visse småfirmaer har specialiseret sig i selvtægt, uden at køber dermed bliver løst fra sine forpligtelser. Jeg kunne ønske, at man fandt på en måde, hvorpå man kunne opnå lighed ved indgåelse af aftaler, således at man fulgte forbrugerkommissionens og kreditudvalgets indstilling om, at såfremt en erhvervsdrivende i en aftale med en forbruger gør sine forpligtelser afhængige af godkendelse eller han forbeholder sig adgang til at træde tilbage fra aftalen, er denne ikke bindende for forbrugeren.

Til sidst finder jeg, at skal man undgå en snarlig ændring af denne lov, burde man tage spørgsmålet om leje eller den såkaldte leasing med i denne lov. En sådan leasing fører jo ofte til køb i den sidste ende.

Lovforslaget om ændring af retsafgifter vil vi se nærmere på i udvalget. Vi skal se positivt på begge lovforslag i udvalget.

Lawaetz (FP):

Jeg er meget enig med fru Annelise Gotfredsen. Vi har to gange tidligere behandlet dette lovforslag. Den nuværende justitsminister må jo være enig med sin forgænger – måske adskillige forgængere – om, at det er et yderst vigtigt lovforslag. At det skulle være så vigtigt, har jeg svært ved at se. Efter at man har forbudt dørsalg, mener jeg for så vidt, at lovgivningen på kreditgivningsområdet er en tilstrækkelig beskyttelse for forbrugerne. Men måske er det en æressag for regeringen at sætte rekord i nye lovforslag. Man kan diskutere, hvor stor nytte de er til, når vi har masser af livsvigtige opgaver. For mig at

se ligner det beskæftigelsesterapi for det stakkels retsudvalg.

Ved nærmere studier er der 53 tæt beskrevne sider i forbindelse med denne forholdsvist lille sag, og der må allerede have været brugt i hundredvis af timer i ministeriet og af de stakkels folketingsmænd, der tidligere har drøftet det – jeg slap på daværende tidspunkt – og som har forsøgt overhovedet at sætte sig ind i det.

Men det er jo ikke det værste, for senere, mange år frem i tiden, drejer det sig ikke om hundreder, men om tusinder af timer, hvor de hårdt betrængte erhvervsfolk – navnlig de små – skal beskæftige sig med at sætte sig ind i denne uforståelige lov. Dernæst skal de udfylde i tonsvis af papir gennem årene for at tilfredsstille loven med hensyn til alle de tal, der skal oplyses, f. eks. den effektive rente. De 9 af 10, man spørger, aner ikke, hvad det er, og jeg vil godt spørge justitsministeren, når vi kommer så langt, hvordan man regner den ud i hvert enkelt tilfælde under forskellige forhold.

Jeg har faktisk gjort mig til vane – hvis jeg ikke har gjort det tilstrækkeligt, så vil jeg gøre det fremtidig – hver gang jeg kommer på talerstolen, at erindre regeringen om, at den taler om erhvervsvenlig politik. Det går jo ud på at lette byrderne for erhvervslivet. Her gør man det stik modsatte, man pålægger det en ny byrde. Måske ikke økonomisk, men det påvirker også økonomien, når man skal bruge tiden til helt uproductivt arbejde. Det er i hvert fald ikke erhvervsvenligt. Så kan man sætte et spørgsmålstegn ved, om det er forbrugervenligt. Ellers er det jo slet ingenting. De forretningsdrivende skal jo have deres tid og papirbunkerne betalt på en eller anden måde, så det vil nok nærmere betyde en forhøjelse af priserne. Derfor vil jeg sætte et spørgsmålstegn ved, om det overhovedet er forbrugervenligt.

Der har tidligere været behandlet masser af henvendelser, ved jeg, fra fornuftige erhvervsorganisationer, og så vidt jeg har kunnet se i stakken af papirer, har de alle sammen været imod dette lovforslag. Nu ved jeg ikke, om vi skal have alle de deputationer igen og alle de henvendelser, så mennesker skal beskæftige sig med det, eller formanden for udvalget kan bjerge de tidligere papirbunker frem. Jeg mener at være vidende om, at man venter et EF-direktiv – det ved ju-

[Lawaetz]

stitsministeren bedre end jeg. Var det så ikke en idé at trække vejret og holde en pause med noget, der er så lidt vigtigt som det her og fylder så meget, og vente, til der kom et EF-direktiv?

Når jeg har valgt denne form for ordførertale i forbindelse med en måske, set med regeringens øjne, lille sag, så er det, fordi jeg på forhånd har opgivet i den korte taletid, jeg har, at komme med en fornuftig teknisk gennemgang af de 53 sider. Men jeg skal garantere for, at hvis vi skal slæbes igennem det, så skal jeg nok komme frem med i stribevis af uklarheder og i stribevis af forkerte ting, der står på de 53 sider. Det kan vi så glæde os til.

På den baggrund vil jeg ikke sige, at jeg vil være uvenlig og tage stilling til det, men jeg vil sige, at fremskridtspartiet kort og godt i en tid som den, vi lever i, og på baggrund af det, jeg har sagt, fraråder, at man gennemfører dette lovforslag.

Det andet lovforslag, lovforslag nr. L 88, betragter jeg som konsekvenslovgivning.

Til slut en bemærkning om Dankortet. Den sag kan man ikke afgøre i løbet af 5 minutters taletid. Det er et stort emne, som må tages op for sig selv.

Nør Christensen (CD):

Lovforslag nr. L 87 fremsættes nu for tredje gang. Man siger jo, at tredje gang er lykkelig gang, og måske har ministeren haft det i tankerne, da han fremsatte lovforslaget.

Jeg er jo nyt medlem af folketinget, så jeg har ikke været med under udvalgsbehandlinger tidligere, men at dømme efter det foreliggende materiale har der været tale om grundige og krævende forhandlinger. Det i sig selv behøver jo ikke at betyde, at lovforslaget er godt nok. Men centrum-demokraterne vil deltage med stor interesse, som det jo hedder i det parlamentariske sprog.

Selve lovforslaget er teknisk korrekt formuleret, men det kan selvfølgelig ikke overraske, når det kommer fra justitsministeriet. Jeg vil dog sætte et spørgsmål ved, hvor langt vi fra lovgivningens side skal gå ind i forholdet mellem sælger og køber. Hvor langt skal det egentlig være en samfundsopgave at være formynder? Der er jo i den nugældende aftalelov en vis beskyttelse af for-

brugeren, og ingen kan vel forhindre frie aftaler mellem sælger og køber.

Af det foreliggende materiale forstår jeg, at der fra forskellige sider har været betænkeligheder ved lovforslaget, og jeg skal selv sætte et spørgsmålstejn ved § 33, der omhandler den lange ønskeliste.

Det er min opfattelse, at en forbruger, der ikke i forvejen sætter sig ind i disse ting, kun vil have en ganske ringe interesse herfor alligevel, selv om jeg også må erkende, at beslutningsgrundlaget naturligvis skal være i orden, men det her går vel også ud på, at vi skal undgå senere misforståelser.

Jeg vil til slut henvise til, hvad CD tidligere har sagt om CDs positive indstilling over for en tidssvarende retsbeskyttelse.

Aase Olesen (RV):

Jeg vil også, da det er tredje første behandling, vi har af denne sag, nøjes med at henvise til, hvad vi tidligere har sagt, senest den 14. oktober 1981, hvor jeg gjorde rede for, hvorfor vi, jo mere vi arbejder med dette her, er blevet desto mere betænkelige ved lovgivningen.

I den forbindelse kan jeg ikke lade være med at undre mig over regeringens prioritering. Vi har på forskellige områder hørt, at når vi nu startede igen efter valget, drejede sig om kun at tage de allermest nødvendige lovforslag. Man kunne måske stille sig det spørgsmål, hvem det er i systemet, der skal have denne her lovgivning igennem. Det skulle undre mig, om det virkelig var socialdemokratiets folketingsgruppe og regeringen, der ønskede at få den mast igennem her i foråret, hvor vi sandt for dyden har nok at bestille.

Jeg lyttede med stor opmærksomhed til socialdemokratiets ordfører, som fremhævede, at de to vigtigste ting i lovforslaget var fortrydelsesretten og indførelsen af den effektive rente. Jeg skal her blot henvise til, hvad vi tidligere har sagt. Jeg kan sådan set ikke være uenig med hende i, at det er de to vigtigste ting. Fortrydelsesretten er gennemhullet totalt under det udvalgsarbejde, der allerede er foregået, og den effektive rente er en yderst tvivlsom sag. Det fik vi også demonstreret ved sidste debat.

Jeg vil også give fru Lissa Mathiasen ret i, at man bør adskille debatten om kredit-

[Aase Olesen]

købsloven og Dankortet fra hinanden; det er fuldstændig korrekt, at det er en anden diskussion.

Derfor har det radikale venstre i overensstemmelse med vores udtalelse den 14. oktober 1981, hvor vi sagde, at vi troede, man var nødt til at prioritere diskussionen om Dankortet over indførelsen af en kredittøbslov, i dag indleveret en forespørgsel til en forespørgselsdebat om Dankortets erhvervspolitiske, forbrugerpolitiske og retssikkerhedspolitiske konsekvenser. Jeg tror, det vil være meget sundt og meget påkrævet, at vi får den debat her i salen; denne lovgivning kan sagtens tåle at vente lidt.

Wilhelm (VS):

Vi har også haft lejlighed til at udtale os om kredittøvslovsforslaget tidligere, og jeg har ingen grund til at ændre vores kommentarer ved den første behandling i sidste folketingsperiode, heller ikke de kritikpunkter, vi havde. Vi mener, det er helt centralt, at betingelsen om opgivelse af effektiv rente bliver gennemført, og vi mener, at punktet med hensyn til fortrydelse er alt for svagt formuleret i dette lovforslag.

Jeg havde egentlig troet, at grunden til, at det blev fremsat igen, var, at regeringen havde fået et eller andet præj om, at de radikale havde overvundet deres betænkeligheder ved den effektive rente. For ellers forekommer det jo oprigtigt talt ret meningsløst, selv om vi synes, der er enormt behov for disse ting med de helt alarmerende forskellige rentesatser, som faktisk bliver beregnet, og som vi har set eksempler på i retsudvalget.

Men vi tilsiger ikke nogen deltagelse i en grundig udvalgsbehandling. Det er ikke, fordi sagen ikke er vigtig, men fordi jeg ikke mener, den kan blive meget grundigere, end den allerede har været. Jeg har sjældent i retsudvalget eller noget andet udvalg set en sag blive så gennemtærsket og så grundigt belyst som denne her.

Det, der står tilbage, er politisk stillingtagen. Den var vi klar til, og den var de fleste vel klar til, og det var vel egentlig også den, der forelå sidste år i maj-juni måned, eller hvornår det nu var, da lovforslaget faldt, fordi de radikales betænkeligheder ved de små praktiske problemer – og selvfølgelig er der indvendinger og små praktiske problemer i

forbindelse med den effektive rente – fik dem til at sige nej til hele systemet omkring den effektive rente.

Det er åbenbart dér, sagen ligger stadig væk, og så kan jeg ikke se det store formål med at bruge en masse tid – det kan vi i hvert fald ikke tillade os i de små grupper – på at gennemtærsk hele det materiale en gang til. Vi synes, vi har fået det enormt godt belyst fra alle sider, med deputationer o.lign.

Det, der altså står tilbage, er, om folk kan bekvemme sig til at forholde sig til de små tekniske problemer, der er med den effektive renteberegning, over for det behov, der selvfølgelig fra forbrugerside er for at få denne oplysning. Det kunne ikke tilstrækkelig mange sidste forår, og hvis de stadig ikke kan det, ja, så er der egentlig ikke så meget at snakke om.

Justitsministeren (Ole Espersen):

Det er naturligvis rigtigt, som det har været nævnt af et par af ordførerne, at der er tale om et forslag, der godt kan se noget kompliceret ud. Nu er det jo imidlertid sådan, at vi her i landet – heldigvis da – har en organisationsprocent inden for handelen, som er ganske stor, med organisationer, der er ganske dygtige, og som i høj grad hjælper deres medlemmer med på en praktisk måde at gennemføre det, som folketinget eller andre har anset for at være rimeligt.

Jeg er sikker på, at det, såfremt denne lovgivning gennemføres, vil være muligt for detailhandelen i samarbejde med organisationerne, f.eks. når det drejer sig om effektiv rente, når det drejer sig om oplysninger i forbindelse med kontokøb, som har været nævnt osv., at etablere en form for arbejds-gang, der betyder, at de problemer, som detailhandelen måtte møde, vil blive betydelig mindre, end mange føler her, når lovgivningen har virket et år eller halvandet.

Naturligvis kan man på en måde sige, at det var bedre, hvis der overhovedet ingen regler var. Jeg synes, at det, der har været fremhævet bl.a. af hr. Lawaetz, nemlig at man inden for EF-Kommissionen allerede for nogle år siden har udarbejdet et direktivforslag om præcis de samme problemer, i hvert fald kan tages som udtryk for, at dette her ikke er en eller anden fiks idé, som den danske regering har fået, men at det er nogle

[Justitsministeren]

problemer, som man arbejder med også i andre fora, i andre organisationer, hvoraf naturligvis også følger, at problemerne er aktuelle i andre lande. Man ville jo ikke tage et spørgsmål som dette op i Kommissionen og ofre den arbejdskraft på det, hvis der ikke var en vis mulighed for, at landene ville konstatere, at der var tale om et problem, som de kunne have interesse i at få løst.

Det er altså ikke bare et ønske om fra regeringens side at være bannerfører inden for et enkelt område. Det er vi i øvrigt heller ikke, som man kunne få indtryk af, på andre forbrugerområder. F.eks. hvad angår produktansvar, som jeg håber også bliver aktuelt her inden så længe, er der lande i Europa, som er meget længere fremme med hensyn til beskyttelsen mod produkters farlige egenskaber, end vi er. Man kan nævne f.eks. Frankrig, og man også nævne andre lande; på dette punkt er vi faktisk lidt tilbagestående, må vi beskæmmede sig.

Det siger jeg alt sammen for at præcisere, at der ikke er tale om forslag om revolutionerende foranstaltninger, som ikke er udtryk for behov, der føles både her og andre steder.

Der har jo ikke været anledning til nogen endelig politisk stillingtagen til et lovforslag som dette her. Men vi ønsker en politisk stillingtagen, ikke nødvendigvis nu, ikke nødvendigvis, hvis ikke der er mulighed for det, i denne samling, men vi ønsker inden for en overskuelig tid en politisk stillingtagen fra folketingets partier til, om man ikke bør have en lovgivning om kreditkøb som den, der foreslås, eller noget, som vi kan forhandle os til rette om.

En sådan stillingtagen mener vi det er rimeligt at få i forbrugernes interesse, men egentlig også i en del af detailhandelns interesse. Det er jo ikke sådan, at de regler, der foreslås her, kun gives til fordel for forbrugerne; der er også regler, der er til fordel for de handlende.

Hvad angår den effektive rente, har det været fremhævet, at vore egne eksperter skulle gå imod oplysning om den effektive rente. Jeg må for det første sige, at det ikke er eksperter fra justitsministeriet, men jeg ved, at der er andre, der har givet udtryk for, at der kunne være problemer med hensyn til den effektive rente. Det er baggrunden for, at vi har nedsat en arbejdsgruppe, hvis opgave er i

skematisk form at udarbejde en model, hvorefter de erhvervsdrivende på en enkel måde skulle kunne orientere om den effektive rente. Også det er et problem, som jeg tror det vil lykkes at løse på en måde, der ikke er byrdefuld for den enkelte handlende, når man i løbet af en kortere periode har vænnet sig til det.

Til gengæld må jeg give hr. Willhjelm ret i, at opgørelsen af rentebeløb i forbindelse med kreditkøb er et område, hvor behovet for en ærlig og hæderlig oplysning er ganske væsentligt, og jeg kan ikke forstå, at man i detailhandelns interesse skulle kunne gå imod at give så klare, rimelige og forståelige oplysninger til køberne som muligt; det må dog være i fælles interesse.

Der er vel ikke nogen i detailhandelen, der kan have interesse i køb, der må gå tilbage, i køb, der medfører, at man skal have fagedforretninger osv. Og det er den slags ting, vi ønsker at medvirke til at undgå ved hjælp af dette lovforslag.

Deri ligger altså, at der efter vores opfattelse absolut ikke er tale om noget unyttigt lovforslag, som hr. Lawaetz nævnte. Nu ved jeg ikke, hvordan hr. Lawaetz afgør, om et lovforslag er unyttigt eller ej. Det lå ligesom i hr. Lawaetz' indlæg, at et lovforslag er unyttigt, hvis man må gå ud fra, at man ikke kan få det vedtaget i den samling, det fremsættes i. Hvis det er kriteriet – jeg kan se, at hr. Lawaetz nikker – tør jeg påstå, at fremskridtspartiet har historisk rekord i Danmark, når det drejer sig om fremsættelse af unyttige lovforslag, og det tør jeg påstå uden at slå op i Folketingstidende.

Jeg har ikke andre bemærkninger, end at vi som sagt ikke vil søge at mase dette lovforslag igennem – naturligvis ikke – men at vi mener, der stadig væk vil være tale om at holde dette problem i live, fordi det er væsentligt, og at der stadig væk kan være tale om at arbejde med det, sørge for, at retsudvalget og folketinget får de oplysninger, der er rimelige, så vi gør os klar til at tage endelig politisk stilling, men vi vil ikke prøve at mase det igennem, vi vil markere, at det er noget væsentligt for os, at vi mener, det er væsentligt for forbrugerne. Det er med den indstilling, vi vil gå til udvalgsarbejdet sammen med retsudvalget.

Anders Poulsen (V):

[Anders Poulsen]

Det sidste synspunkt, justitsministeren gav udtryk for nu, nemlig at man egentlig ikke har noget særlig klart ønske om at få dette lovforslag gennemført nu, men at man ligesom gerne vil holde sagen i gang, at det skulle være lidt beskæftigelse for retsudvalget og folketinget, forstår vi egentlig ikke. Jeg synes, justitsministeren så skylder folketinget en forklaring på, hvor sammenhængen er i regeringens lovforslag i det hele taget på erhvervslivets område, altså de belastninger, man på den ene eller anden måde påfører erhvervslivet, her de handlende. Skal vi forstå den tilkendegivelse, justitsministeren kom med på det sidste her, sådan, at han vil fortælle os her i folketinget i dag, at han gerne vil tage dette lovforslag tilbage, eller hvordan skal vi forstå det?

Lawaetz (FP):

Jeg sluttede meget pænt med at sige, at fremskridtspartiet henstillede, at man udskød lovforslaget.

Hvis fremskridtspartiet har nogen rekord med hensyn til unyttige forslag, er vi i hård konkurrence med regeringen – alt afhængigt af øjnene, der ser.

Nu sagde justitsministeren, at det ikke var kompliceret, når vi taler om effektiv rente, det var noget, enhver kunne forstå. Hvorfor kan man ikke udtrykke sig som normale mennesker, f.eks. sige, at det er tilladt at pålægge 2 pct. over den gældende kassekreditrente, eller noget i den retning, hvilket kunne spare en masse fjollede udregninger?

Men hvis det ikke er kompliceret, hvad så med f.eks. sådan noget som fortrydelse? Her står i § 9, stk. 5:

»Har levering helt eller delvis fundet sted, er fortrydelsesretten betinget af, at det leverede overgives til sælgeren på dennes forretningssted i væsentlig samme stand og mængde, hvori det var, da det blev leveret ...«

Står der faktisk ikke, at det ikke gør noget, man har skrattet et møbel, eller at det ikke gør noget, at der mangler et par stykker, hvis man har fået 100 af en slags? Det er så uklart. Der kan blive en masse ballade, og det halve ender nede i forbrugerklagenævnet.

Der blev også sagt af justitsministeren, at det var nogenlunde forståeligt. Der står f.eks. i kap. 6 noget, som jeg synes det kunne være interessant at høre om andre kan forstå:

»Loven træder i kraft den 1. april 1983. Dog træder § 8, stk. 1, nr. 4, og § 33, stk. 1, nr. 4, først i kraft den 1. juli 1984.

Stk. 2. Loven finder anvendelse på købe- og kontoaftaler, der indgås efter dens ikrafttræden: § 21, stk. 3-4, §§ 22 og 29, § 32, stk. 1, §§ 34-35 og 40 anvendes også på købe- og kontoaftaler indgået før lovens ikrafttræden.«

Tror man virkelig, at den lille købmand forstår et klap af det? Jeg måtte i hvert fald slå efter 7 steder, før jeg fandt ud af det. Derfor kan man ikke sige, at det, man foreslår her, er ukompliceret, og det hænger sammen med det, der er blevet sagt, nemlig at fremskridtspartiet fraråder, at lovforslaget føres ud i livet sådan, som det er udformet af justitsministeren. Det skal være helt anderledes enkelt.

Justitsministeren (Ole Espersen):

De eksempler, hr. Lawaetz nævner, kan selvfølgelig godt lyde komplicerede for én, der ikke har haft lejlighed til at deltage i arbejdet. Når reglerne har det indhold, de har, er det naturligvis for at sikre en rimelig ikrafttræden af denne lovgivning. Det kan være rimeligt, at nogle paragraffer træder i kraft med det samme og får virkning over for alle aftaler, og det kan være rimeligt, at andre træder i kraft efterhånden på et andet tidspunkt. Det er simpelt hen et ikrafttrædelsesproblem, et overgangsproblem, som jo naturligvis vil være overstået, når loven har virket et år eller to. Jeg prøvede netop i mit indlæg at fremhæve, at der naturligvis kan opstå overgangsproblemer; det kan der i næsten alle tilfælde, når man skaber ny lovgivning.

Hvad angår brugen af ordet »væsentligt« eller »uvæsentligt« med hensyn til tilbageleveringen, hvor der ønskes udøvet en fortrydelsesret, er det jo et udtryk, der anvendes i en stor del af lovgivningen, hvor domstolene eller fogden i det konkrete tilfælde må skønne, om vilkårene er opfyldt eller ej. Det er denne måde, lovgivningen typisk er indrettet på.

Hr. Anders Poulsen har naturligvis misforstået mig. Jeg sagde til fru Aase Olesen, at vi ikke ønsker at mase noget igennem – det gør vi faktisk aldrig – men at vi ønsker at give lejlighed til en saglig diskussion også nu af

[Justitsministeren]

dette lovforslag. Det viser sig da også, at der er andre partier end vort eget, der er interesserede i dette lovforslag. Selv hr. Lawaetz gav udtryk for, at det var udformningen, han rejste indvendinger imod, men det kan da godt være, man kan finde frem til afklaringer på nogle punkter, som nogle måtte mene er uklare.

Der er naturligvis ikke tale om et ønske om at tage lovforslaget tilbage, men der er tale om en erkendelse af, at der jo er en stor arbejdsbyrde i dette forår. Når vi alligevel fremsætter lovforslaget, er det et udtryk for den vægt, vi lægger på forslaget, men vi gør det naturligvis i erkendelse af, at det kan være vanskeligt, hvis der er medlemmer, der stadig synes, at der er relativt store udestående problemer ved at få det gennemført. Det er vi klar over. Det er jo heller ikke usædvanligt, ved hr. Anders Poulsen, at der fremsættes lovforslag, som man ikke kan være sikker på at få gennemført, og som man så må komme igen med måske fjerde gang. Det sker jo en gang imellem. Jeg kan huske, at retsudvalget vist fik forelagt et udkast til ændring af retsplejeloven 3 eller 4 gange, før det til sidst gik igennem i en ganske rimelig udformning, synes vi. Det håber vi også bliver resultatet for dette lovforslags vedkommende.

Wilhelm (VS):

Det er lige før jeg fortryder, at jeg sagde, at vi ikke kunne drømme om at deltage i et grundigt udvalgsarbejde, for efter hr. Lawaetz' indlæg er der noget, der tyder på, at der alligevel kunne komme noget nyt ud af det, som vi dog ikke har hørt om før. Man forestiller sig, at man genialt undgår den effektive rente ved ganske simpelt at skrive »2 pct. over diskontoen«, var det vist. Den tror jeg ikke vi har haft før, så det var da muligt, at vi skulle fundere lidt over den. Så mangler vi bare at spørge hr. Lawaetz, om disse 2 pct. over diskontoen skal være en engangsforrentning af købsprisen uanset afbetalingsprofilen eller det skal være en løbende forrentning af den til enhver tid værende restgæld eller det skal være noget tredje eller noget fjerde. Altså: skal de 2 pct. over diskontoen være en effektiv forrentning eller noget helt andet?

(Kort bemærkning).

Lawaetz (FP):

Justitsministeren må meget gerne beskyldes mig for ikke at have juridisk erfaring; det har jeg ikke. Men jeg har lidt erhvervs erfaring.

Til hr. Wilhelm, som er så velbegavet på andre punkter, må jeg sige, at jeg selvfølgelig ikke sagde diskonto, for Nationalbankens diskonto ligger på et væsentlig lavere sted. Jeg sagde den til enhver tid gældende kassekreditrente. Det er sådan noget, som man fatter inden for forretningslivet, og så kunne man sige, at der lægges 2 pct. på den. Så enkelt kunne det gøres. Og man kunne udtrykke sig – det er ikke en debat, vi behøver at tage nu – så enkelt, at man sagde, at den til enhver tid værende saldo skulle forrentes med 2 pct. over kassekreditrenten. Vi andre har måske ikke spor forstand på jura, og der er også ting, som hr. Wilhelm har forstand på, som jeg slet ikke har forstand på, men jeg har forstand på at lave et sådant skema, som jeg prøvede at gå igennem her. Jeg har læst på det her, og det var grusomt. Jeg taler på de små erhvervsfolks vegne, når jeg tænker på, hvad de skal sidde og udfylde og bruge en regnemaskine til, hvis de har sådan en, for at regne den effektive rente ud. Det er totalt underordnet. Man kan lave det så simpelt, som jeg foreslår her. Bare et eksempel på, at hvis man bruger den rent praktiske tænkning i stedet for jura, kommer der somme tider noget godt ud af det. Så der er nye momenter i det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Arentoft):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af tinglysningsloven. (Tilbehør indlagt i en bygning).

(Lovforslag nr. L 89. Fremsat 29/1 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

I en tid, hvor vi søger at tilskynde erhvervslivet til aktivitetsudvidelser og investeringer, er det tilfredsstillende, at der som ved det foreliggende lovforslag bliver skabt en forbedring af de erhvervsdrivendes finansieringsmuligheder.

Med den ændring af tinglysningslovens § 38, som her foreslås, vil der blive åbnet mulighed for, at en leverandør forbeholder sig særskilt ret over maskiner, teknisk udstyr og andet tilbehør, som indlægges i en erhvervsvirksomhed til brug for virksomheden, uanset at ejeren af virksomheden er identisk med ejeren af ejendommen. Det vil altså sige, at ejendomsforbeholdssælger kan tage et gyldigt ejendomsforbehold, og at der kan ske en gyldig løsøreunderpantsætning til sikring af sælgerens krav.

Forslaget medfører tillige, at virksomheder, der drives fra ejede og lejede lokaler, nu bliver ligestillede med hensyn til finansiering af teknisk udstyr og maskiner, som bliver indlagt i ejendommen til brug for virksomheden.

Der er for mig ingen tvivl om, at der i erhvervslivet er et stort behov for at få disse ekstra finansieringsmuligheder, og det kan jo bl. a. også ses af, at Industrirådet har anbefalet en ændring af tinglysningslovens § 38.

Den restriktive regel, vi hidtil har haft i tinglysningslovens § 38, har jo sin baggrund i hensynet til realkreditbelåningen. Det er et hensyn, som efter min opfattelse ikke længe har den samme vægt, bl. a. fordi realkreditinstitutionerne i dag lægger vægt på mange andre ting end netop maskinparkens værdi i forbindelse med ydelsen af lån. Hertil kommer, at der ikke sker nogen ændring i tinglysningslovens § 37, som angiver, i hvilket omfang driftsinventar og driftsmateriel er omfattet af panteretten i ejendommen.

Justitsministeriets tingslysningsudvalg angiver i betænkningen om ændring af tinglysningslovens § 38, at landbrugsejendomme bør følge de hidtidige regler, således at ejen-

domsforbehold o. lign. fortsat ikke kan tages i maskiner, der indlægges i landbrugsejendomme.

Jeg er glad for, at justitsministeren med det foreliggende forslag har set bort fra denne opfattelse og har fulgt landbrugsorganisationernes henstilling om at udvide finansieringsmulighederne til også at gælde ved landbrugsejendomme. Behovet for nye finansieringsmuligheder er mindst lige så stort i landbruget som i det øvrige erhvervsliv.

Endelig, hvad angår ikrafttrædelsestidspunktet, er vi også vældig tilfredse med, at man ikke følger tinglysningsudvalgets opfattelse af, at der skulle gå en meget lang periode forud for ikrafttrædelse, men at datoen for ikrafttrædelse er fremrykket til den 1. oktober 1982 efter forslaget. Jeg synes, at vi under udvalgsbehandlingen bør overveje, om ikrafttrædelsestidspunktet kunne fremrykkes yderligere.

Hagen Hagensen (KF):

Erhvervslivet har behov for al mulig støtte, der smidiggør udøvelsen af produktion og de dertil knyttede anlæg. Den forbedring af de erhvervsdrivendes, herunder landbrugets – jeg understreger: også landbrugets – finansieringsforhold, der er lovforslagets sigte ved at ligestille virksomheder, der drives fra ejede lokaler, med virksomheder, der drives fra lejede lokaler, i henseende til pant i og ejendomsret til erhvervstilbehør, har klart det konservative folkepartis bevågenhed.

Jeg skal bestræbe mig på at lade være med at komme ind på al den jura, der kan være i dette; mangan juridisk kandidat eller studerende har haft svært nok ved at skulle fortolke både tinglysningslovens § 37 og § 38 og deres indbyrdes sammenhæng. Men i hvert fald er det givet, at tinglysningslovens § 38 i sin nuværende udformning har givet anledning til mange besværligheder og fortolknings tvivl. Det har ofte været uforståeligt, at der ikke kunne forbeholdes særskilt ret, ejendomsret, til endda kostbare maskinanlæg og andet erhvervstilbehør, blot fordi en virksomheds indehaver også ejede ejendommen og de derpå værende bygninger, hvori maskiner og andet anlæg var indlagt.

De maskinelle og andre tekniske anlæg har, som tinglysningsudvalget siger i sin betænkning, nu om stunder i forhold til de